

PRENUMERATA  
„Gazety Polskiej”  
wynosi rocznie:  
W Brazylii 8\$  
W Argent. 5 pes.  
Am. Pol. 2 dol.

Wychodzi 2  
razy na ty-  
dzień w śro-  
dy i soboty. Wy-  
danie 4 stron.

# GAZETA POLSKA

## W BRAZYLII

Adres  
stos. i przesy-  
lek pienięż-  
nych, (vales  
postaes)  
„GAZETA  
POLSKA”  
Caixa postal B.  
Curitiba-Paraná  
Redakcja mieści  
się przy ul. Aqui-  
labam N. 91

N.27 WYDAWCA I ZARZĄDCA: Ks. T. Drapiewski Kurytyba, Sobota dnia 5 kwietnia 1924 REDAKTOR: I. Sklarski. Rok XXXIII

### Z powodu nominacji generała Sikorskiego ministrem spraw wojskowych.

„Gazeta Warszawska” (Zw. L. N.) pisze w artykule wstępnym, że głównymi zagadnieniami rządu są obecnie: sanacja skarbu i uporządkowanie armii w kierunku zlikwidowania w niej konspiracji i polityki. Taktyka zaś „Wyzwolenia” domagająca się rozwiązania Sejmu i powołania p. Piłsudskiego jest „ciosem z tyłu w sprawie sanacji skarbu” i zmierza do „rozognienia” walk politycznych i wciągnięcia w ich orbitę wojska.

„P. Piłsudski — konkluduje „Gaz. Warsz.” — jest osobistością polityczną, reprezentującą bardzo wyraźny program polityczny i nigdy już inaczej nie może być traktowany. Zarówno interesy sanacji skarbu, jak konieczność usunięcia polityki z armii sprzeciwiają się wyśuwaniu tej sprawy na porządek dzienny. Rząd p. Grabskiego zrobił w ostatnich dniach eksperyment, który zaniepokoił Sejm i opinię publiczną. Postawienie jakiegoś nowego nieobmyślonego kroku mogłoby zachwiać podstawą, na której rząd ten się opiera.”

Co znaczy owa „podstawa”, wskazuje cyfra 220 posłów, jaką reprezentuje centropraw (wraz z chłiborobami). Lewica, komuniści i narodowoci liczą razem 224 głosów. Dotąd jednak wszystkie głosowania dawały faktyczną większość prawicy, gdyż opozycja złożona z wrogich sobie elementów nigdy nie występuje solidarnie.

Z bardzo silnymi i umotywowanymi zastrzeżeniami z powodu nominacji gen. Sikorskiego występuje poseł Stroiński w „Rzeczypospolitej” (Str. Chrz. Nar.). Przedewszystkiem — pisze — „jest pewien niesmak z powodu rozstania się z gen. Sikorskim”, a także z powodu nagonki nań w piśmie najbliższych jego następcy. Następnie przypomina p. Stroiński, jak obalono rząd Sikorskiego oparty o lewicę i mniejszości.

„Rząd większości polskiej po bardzo ostrym starciu z p. Sikorskim jako politykiem powołał gen. Sikorskiego na jedno z

najwyższych stanowisk wojskowych inspektora piechoty.

Ale stanowisko Ministra Spraw Wojskowych czyli członka rządu jest stanowiskiem przedewszystkiem politycznym, bo rząd jest i musi być z prawa i z urzędu najbardziej politycznym ciałem w Państwie, a zatem z chwilą, gdy gen. Sikorski znajduje się nagle znowu w składzie Rządu, odżywiają i muszą odżyć zbyt świeże jeszcze zatargi polityczne między nim a połową Sejmu i Senatu.”

Z tego powodu nazywa p. Stroiński bledem politycznym powołanie gen. Sikorskiego na ministra. Ponadto stwierdza, że przy tworzeniu rządu p. Grabskiego toczyły się narady ze stronnictwami w sprawie doboru ministrów. Lewica nie dopuściła wówczas do powołania p. Skirmunta na Ministra Spraw Zagr. i p. Moskalewskiego na Ministra S. Wew. i t. d. obecnie zaś bez żadnego porozumienia ze stronnictwami znalazł się gen. Sikorski w składzie Rządu. Prez. Grabski, wprowadzając w skład gabinetu „osobistość wśród woj-kowych najbardziej politycznie czynną” zaburzył spokój, który mu jest potrzebny jak powietrze do życia.

„Kurier Poznański”, który pierwszy przyniósł wiadomość o „strażnicy”, pisze:

„Wysoki rangą oficer, więcej polityk, aniżeli żołnierz, na którym ciąży podejrzenie, iż zorganizował na wielką skalę spisek w wojsku i spi-kiem tym kieruje, zostaje bez wiedzy Sejmu mianowany Mini-trem Spraw Wojskowych. Sprawa tego spi-ku znajduje się w Sądzie Woj-kowym, toczy się śledztwo, wyłoniona zostaje ponadto specjalna komisja sejmowa, która ma na celu również zbadanie tej afery, gdy wtem nagle i nieoczekiwanie przychodzi dziwna nominacja. Jeśli to się w-zystko razem zestawia z wysiłkami i zabiegami, jakie od dłuższego czasu czynione są już w Warszawie w pewnych najwyższych kołach, aby sprawę spiskowej „Strażnicy” zatuzować, oraz staje się pełniejszy i wyrazistzy.”

Tak przyjęła prasa prawicowa nominację gen. Sikorskiego. Przypominamy ponadto, że wszystkie cztery kluby prawo-centrowe zastrzegły się w swych rezolucjach przeciw tej nominacji.

### Wiadomości z Polski.

#### PRZECIW OSZCZERSTWOM „WYZWOLENIA”.

Na posiedzeniu zarządu klubu „Wyzwolenia” dnia 20 lutego b. r. pod przewodnictwem p. Jana Dąbskiego uchwalono na podstawie referatu p. Thugutta rezolucję, w której mieści się także takie zdanie:

„Rząd obecny różni się od poprzedniego (p. Witosa) tem głównie, że składa się z ludzi uczciwych, choć równie jak poprzedni, jest narzędziem klas posiadających.”

Wobec tej niezwyklej czelności „Wyzwolenia” odmawiającej dawnemu rządowi uczciwości, komisje parlamentarne dawnej większości polskiej w Sejmie nie uważają za możliwe pozostawienie bez odpowiedzi tego kroku i stwierdzają, że ze strony członków Zarządu głównego i klubu „Wyzwolenia”, a w szczególności ze s-rony posłów Dąbskiego i Thugutta opinia ma prawo oczekiwać wyjaśnień i dowodów, bez których wystąpienie powyższe musi być uznane za oszczerczą napaść.

Powyższe oświadczenie podpisały komisji parlamentarne czterech klubów dawnej większości.

„Piast” ponadto ryczałtowo oszczerstwo „Wyzwolenia” nazywa „objawem” w życiu politycznym dotąd niespotykanym, nie mówiąc już o tem, że w obecnej sytuacji, wymagającej ze względu na sanację skarbu spokoju wewnętrznego, może ono wprowadzić zamęt w stosunki parlamentarne. „Piast” zastrzeżenie się najbardziej stanowczo przeciw podobnym metodom i nazywa je „pospolitem oszczerstwem, objawem zdziczenia i naruszeniem elementarnych zasad życia publicznego”. Tak samo kwalifikuje „Piast” frazes „Wyzwolenia” o „zdradzie i zaprzeczeniu się Piasta prawicy”.

#### PO NOMINACJI GENERAŁA SIKORSKIEGO.

Żargonowy „Lodzer Tageblatt” pisze, że „od cynizmu antysemitckiego oddziela Sikorskiego pewna dał”. Żydzi przypominają sobie widocznie z przyjemnością, czasy kiedy

to generał Sikorski jako pierwszy z premierów — i dotąd jedyny oparł swe rządy na mniejszościach narodowych.

Obok socjalistów i żydów zadowolonym jest z generała Sikorskiego oczywiście „Czas”. Jest to zrozumiałe. „Czas” przedrukowuje przytem dosłownie i bez komentarzy laudację uchwałę „Wyzwolenia”, w której odmawia się poprzedniemu rządowi uczciwości, żąda się przywrócenia Piłsudskiego i zarzuca się „Piastowi”, iż się zupełnie zaprzedał prawicy.”

#### P. P. S. I P. JÓZEF PIŁSUDSKI.

W kołach sejmowych zwraca uwagę pewne oziębienie stosunków między P. P. S. a p. Piłsudskim. Znany przeciwnik „militaryzmu polskiego” poseł Lieberman wysuwa się obecnie na pierwsze miejsce. Podnosi on — zgodnie z wskazówkami Międzynarodówki hamburskiej — konieczność dostosowania się zagranicznej polityki polskiej do zmienionych stosunków międzynarodowych, w których pacyfizm (usposobienie pokojowe) Macdonalde wybija się na pierwsze miejsce. Powołanie zaś Piłsudskiego do kierownictwa armii wywołałoby zagranicą wrażenie niekorzystne.

Najwierniejszą gwardją Piłsudskiego są dalej „Wyzwoleńcy”.

#### ZMIANY W GABINECIE P. GRABSKIEGO.

Minister spraw wewnętrznych p. Sołtan podał się do dymisji. — Koła lewicowe widziałyby chętnie na tem stanowisku byłego prezydenta miasta Warszawy, inżyniera Drzewieckiego. Kandydatura p. Moskalewskiego jest usilnie przez nie zwalczana. Wysuwana jest także kandydatura wojewody śląskiego p. Kąckiego.

Co do obsadzenia urzędu Ministra Pracy po p. Darowskim wchodzi w grę kandydatura p. p. adwokata Staniszeńskiego z Warszawy (lewicowca bezpartyjnego) i adw. Tomaszewskiego kandydata P. P. S.

Dotychczasowy zastępca Komisarza Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku p. Kajetan Morawski został mianowany dyrektorem departamentu politycznego w Ministerstwie spraw zagranicznych.

### W walce o miliony.

Romans z naszych czasów w 4 tomach, przez Jerzego Bornes'a.

170)

(Ciąg dalszy).

— Spała pani bardzo długo, kochana Gretko i dlatego nie wie pani nawet, co się w tym czasie zdarzyło — odpowiada Fanny z uśmiechem, która wraz z dwuznacznymi słowami tej obawy i zdziwienia Gretki jeszcze tylko potęgowała.

— Wszelchmoć Boże — szepcze ona drżącym głosem. — Co się stało? Czy nie jesteśmy u celu? Czy hrabiego Egonu jeszcze nie ma?

— Nie, dostaliśmy się w niewolę — oświadcza Fanny.

— Na Boga świętego, jak to możliwe? — woła Gretka z śmiertelnym strachem.

— Proszę się uspokoić, kochana Gretko i posłuchać co powiem — łagodni ją podła ta intrygantka, przyciągając ją do siebie na kanapę — do stał się w moc jakiegoś wroga, którego ja nie znam.

— Czy to może Rudobrody? — woła Gretka, z rozpaczą w głosie.

— To nie! Skądże by się ten opryszek tu mógł wziąć? — pociesza ją Fanny. — Jesteśmy w jakimś starem, opuszczonym zamczysku, w odludnej okolicy. Woznica przywiózł nas tu; jest on więc widocznie z tym nieznanym wrogiem w spisku.

— To okropne — rozpaczła Gretka. — Cóż my zrobimy? Co się z nami stanie? Jakżeż pani może być taka spokojna, panno Fanny? — pyta ona, załamując ręce i lamentując.

— I ja nie jestem spokojna, ale coż nam próżne trągi pomogą? — mówi Fanny. — Nie trzeba nam trągi nadziei, kochane dziecko.

— Słusznie — odpowiada Gretka prędko — spróbujmy uciec.

Fanny uśmiecha się nieznacznie.

— I ja już o tem myślałam — wdycha ona z grobową miną — przekonałam się jednak, że ucieczka stąd zupełnie jest niemożliwa. Jesteśmy tu zupełnie odcięci od reszty świata i pod czujną strażą jakiegoś mruklowego starca.

— Proszę mi jednak powiedzieć, kto nas tu mógł do tego zamku zwać? — szlocha Gretka, której obawa i rozpacz coraz bardziej się zwiększa.

— Komu może na tem zależeć, aby nas trzymać tu w więzieniu?

— Tego i ja nie wiem! Pytałam się już naszego dozorcę o to, ale wszystko daremnie. On nie daje żadnego wyjaśnienia.

— A jak długo nas tu chcą trzymać?

— I tego nie wiem.

Rozpacz Gretki nie daje się opisać. Pobiegłszy do drugiego pokoju, stara się ona otworzyć drzwi wchodowe, lecz daremnie niemi potrafi; są one silnie zamknięte. Potem biegnie do trzeciego pokoju i to samo próbuje, lecz i tu ta sama historia się powtarza.

Z jękiem pada ona więc na jedno z wysokich skórzanych krzeseł i zaczyna na głos płakać i szlochać.

— Przekonała się pani więc, Gretko — mówi Fanny po chwili — że my się stąd w żaden sposób wydostać nie możemy. Nawet przez okno wyskoczyć nie możemy, bo wpadlibyśmy do stawu, który widocznie bardzo jest głęboki. Okna pierwszego pokoju wychodzą znów na podwórko, które otoczone jest naokoło wysokimi murami i wieżami. Położenie nasze jest więc zupełnie beznadziejne. Jeżeli z zewnątrz jakaś pomoc nam nie nadejdzie, to my same w żaden sposób wydostać się nie będziemy w stanie.

Gretka płacze i lamentuje bez przerwy. Nie przeczuwa ona wcale, jak strasznie wyrafinoiwane Fanny ją podchodzi i durzy i ma ją zawsze jeszcze za wierną przyjaciółkę i towarzyszkę niedoli.

Fanny stara się ją naturalnie w tej wierze utwierdzić i cieszy się, że jej się to tak dobrze udaje. Pocóżby ona miała G etce prawdę powiedzieć? Uczyniłoby to przecież wspólny pobyt tu niemożliwym i nieznosnym.

Zaczyna rozpaczającą dziewczynę więc znowu pocieszać obłudnymi słowami otuchy i nadziei dodawać.

— Jeszcze wszystko dobrze będzie — mówi ona w końcu. — Niech się pani tylko na mnie zda, kochana Gretko i ufa mojej wierności i przywiązaniu dla pani. Wynajdę ja już jakąś drogę wyjścia.

Łatwowierna dziewczyna rzuciła się obłudnicy tej w ramiona i tuli się z zaufaniem do fałszywego jej serca.

Nie przeczuwa, że jest tu z woli hrabiny Olgi, która zdecydowała, aby ona, żyjąca zamku tego więcej już nie opuściła. Nie ma też pojęcia, że ta, którą nazywa swą przyjaciółką, jest w rzeczywistości jej dozorczynią więzienia i narzędziem śmiertelnego jej wroga.

#### ROZDZIAŁ CLXV.

##### Przyjemne nowiny.

— Ach, kochany przyjacielu, czy to naprawdę pan — woła Olga zdziwiona i uradowana, gdy baron Foebra od buduaru jej wchodzi. — Oczekiwałam już z tęsknotą wiadomości od pana. O wiele lepiej jednak, że pana samego tu widzę.

Podaje mu obie ręce z czarującym uśmiechem. Baron zaś jest poważny i mało mówny, co nie jest jego zwyczajem.

— Tak jest, kochana Olgo! — mówi z głębokim westchnieniem i pada na fotel. — Jestem tu, gdyż zadanie moje jest spełnione.

— Doprawdy? Czy przynosi pan dobre wiadomości? — pyta Olga niecierpliwie.

— Jak najlepsze!...

— I to mówi mi pan z taką grobową miną? — woła Olga zdziwiona. — Dlaczegoż pan taki smutny, jeżeli się wszystko dobrze udało?

— Dlatego, że to powodzenie musiało być okupione tak strasznymi ofiarami.

Olga patrzy na niego, nie mogąc słów jego dobrze zrozumieć.

— Mówi pan zagadkowo, przyjacielu! — odpowiada zaniepokojona. — Proszę mi szczegółowo opowiedzieć, co i jak się stało. Najpierw odpowiedź mi pda jednak na jedno pytanie: Czy baron Marwitz żyje, e y nie?

— Nie żyje! — szepcze baron ponuro.

— Czy nie ulega żadnej wątpliwości? Czy się pan nie myli? — pyta Olga badawczo.

— Nie żyje, jest to całkiem pewne.

— Więc tryumf! — woła Olga z szatańską radością i błyskiem w oczach. — Wreszcie mam spo-

kój i bać się go nie potrzebuję! Czy go pan w pojedynku zabił?

— Nie. Znalazł on śmierć w inny sposób.

— O, kochany przyjacielu, nie wystawiaj mnie pan na takie tortury! — woła Olga niecierpliwie.

— Dziwne to zalecenie się pana i te półświatka budzą we mnie przecucie jakiejś okropnej, sensacyjnej historii. Mów pan wreszcie, bo ginę z niepokojem i niepewnością.

— Czy nie słyszała pani nie o tej strasznej katastrofie na linii południowej? — pyta baron.

— Nie, nie czytam już gazet od kilku dni. Cóż więc to z naszą sprawą ma wspólnego?

— Baron Marwitz zginął właśnie z powodu tego zdarzenia.

— Ach! — woła Olga zdziwiona. — Więc on zginął przypadkowo, bez przyczynienia się pana?

— Nie tak całkiem. Posłała mi pani jakiegoś człowieka do pomocy... podobno jakiś brat przyrodni pani...

— Mój?... Ach, tak! tak! — woła Olga z dziwnym uśmiechem — Alfred! Gdzież on jest? Czy wrócił on z panem?

— Nie, pojechał w inną stronę, aby umieszczyć zoną barona Kurta w rodzinnym moim zamku.

Olga podskakuje jak zelektryzowana.

— Co pan mówi? Czy pan na myśli Lianę?

— Tak jest, Lianę, zoną barona Marwitza, którą z pociągu wyratowałam.

— O, więc ona jeszcze żyje? — syczy Olga zaciekle.

— Żyje, lecz jest w mocy przyrodniego brata pani, — mówi baron. — A teraz, kochana Olgo, żadam, abys mi pani powiedziała, kto jest ta Liana i dlaczego ją pani tak prześladuje?

Olga odcina kwestję tę rezolutnym ruchem ręki i woła:

— O tem pomówimy później. Opowiedz mi pan teraz dokładnie, jak to wszystko się stało.

Baron czyni zadość jej życzeniu i opowiada całe zajście owego nieszczęścia ze szczegółami. Nie ukrywa nawet tego, że Alfred był głównym winowajcą. Olga wstaje z siedzenia i przysłuchuje się opowiadaniu barona z gorączkowym napięciem i pewnym uczuciem przerażenia i grozy.

— Ach, to okropne! — woła Olga, patrząc na



## KRONIKA KRAJOWA

### Z Kurytyby.

**WYCOFANIE NOT BANKOWYCH.**  
Został przedłużony do 30 czerwca 1924 termin wycofania bez potrącenia następujących not bankowych:

|          |                     |
|----------|---------------------|
| 5\$000   | estampy 15-a i 16 a |
| 10\$000  | 11 a i 12 a         |
| 20\$000  | 12 a                |
| 50\$000  | 11 a i 12 a         |
| 100\$000 | 11 a, 12 a i 11 a   |
| 200\$000 | 12 a                |
| 500\$000 | 9 a i 11 a          |

Od 1 lipca 1924 od wycofanych banknotów powyżej wymienionych będzie stracony dyskont stosownie do przepisu N. 33.133 z 16 października 1886.

**Dyrekcja Banku do Brasil** postanowiła wycofać z obiegu noty bankowe po 1000\$000 stampy 1-a i serji 9 a i po 500\$000 stampy 1-a i serji 1 a (6re będą przyjmowane w sekcji Emisyjnej tego Banku o dnia 30 czerwca 1924, po czym wartość swą utracą.

### PODATEK DOCHODOWY.

(Imposto sobre a renda)

**Minister skarbu telegrafował** do prezesa Towarzystwa handlowego w São Paulo zawiadamiając go, że podatek dochodowy został zawieszony aż do nowego postanowienia.

Podatek ten zniesiony zostaje w myśl odnośnego prawa z powodu prowadzenia nowego podatku od tak zwanych „Contas Assignadas”.

### SPROSTOWANIE W IMIĘ PRAWDY.

Z końcem lutego br. umieszciliśmy na podstawie artykułu ogłoszonego w „Diário da Tarde” notatkę, że p. Józef Kościński porwał od p. Artura Viana zadatek na encyklopedję w kwocie 50\$000 że dzieła tego mu nie doręczył, mimo, że od złożenia zadatku upłynęło kilka miesięcy. Nadmieniliśmy także, że firma wydawnicza encyklopedji W. M. Jackson ogłosiła zawiadomienie, że p. Józef Kościński nie upoważnił do pośredniczenia w zamawianiu tego dzieła.

W tych dniach zgłosił się w naszej Redakcji p. Józef Kościński oświadczył nam, że pracuje nie wyprost dla firmy W. M. Jackson, lecz dla p. G. J. Tiplady, który jest reprezentantem tej firmy, i że ten panu wszystkim poczynione zawiadomienia przesłał, wobec czego za dostarczenie encyklopedji doczytają osobom ani za opóźnienie w jej dostawie nie jest odpowiedzialny. P. Kościński oświadczył nam ponadto, że może wskazać liczne osoby, które za jego pośrednictwem w krótkim przeciągu czasu zamówione encyklopedje otrzymały.

### NOWE MONETY PO 1\$000

Zostały puszczane w obieg nowe monety jedno milreisowe wybite z brązu i aluminium.

Są podobne do istniejących już, lecz zamiast wizerunków D. Pedra i Dra. Epitacio Pessoa mają wybitą firmę Republiki.

### KATASTROFA KOLEJOWA.

Dnia 31 marca br. na stacji Serinha, 3 wagony pociągu osobowego, który dążył do São Paulo, podczas zestawiania pociągu przed wyjazdem, wykoleiły się i przewróciły. Wskutek tego wypadku postroniony Manoel de Mello odniósł dość poważne uszkodzenia ciała, a jedna pasażerka cięższe. Katastrofę spowodował jeden z wagonów, który mylnie wszedł na szynę trójkątą, skutkiem czego do zmiany kierunku pociągu. Na miejsce przybył natychmiast pociąg ratunkowy i zajął się natychmiast i uporządkowaniem toru kolejowego.

Katastrofa ta przybrała by była

znacznie większe rozmiary, gdyby nie szczęśliwe zdarzenie, że wagonny oparł się o poręcz istniejącego w tym miejscu mostu i w ten sposób uniknął kompletnego przewrócenia.

### Papierosy „VEADO” LOTUS

mieszanka delikatna

### Z Parany.

#### ZABÓJSTWO I SAMOBÓJSTWO.

W miejscowości zwanej „Povoado Pequeno”, położonej 6 km. od Rio dos Patos na pograniczu Parany ze Stanem São Paulo, przed kilku dniami niejaki Luiz da Costa, 23 letni kolonista, młodzieniec uczciwy i pracowity, w przystępie rozpaczy i zazdrości zaszytował ukochaną swą narzeczoną Leonorę Magalhães, za to, że go porzuciła. W dwa dni później w miejscu znacznie oddalonem od miejsca zbrodni znaleziono zwłoki nieszczęśliwego narzeczonego. Luiz da Costa po zabiciu swej narzeczonej w miejscu, gdzie zwłoki jego znaleziono, odebrał sobie życie wystrzałem w skroń. Przyczyną tej podwójnej tragedji była oprócz braku wiary, złość ludzka i miłośność dziewczyny, która ufając nikczemnym plotkom, porzuciła biednego, zakonchanego w niej, chłopca i spowodowała tragiczną śmierć własną i swego porzuconego narzeczonego.

### Z Rio de Janeiro.

#### ZDERZENIE POCIAGÓW.

Dnia 28 marca br. między stacjami Boa Vista i Andrade Pinto, w stanie Rio de Janeiro, pociąg nocny, dążący do Rio, w chwili, gdy na huj stanał, aby dokonać jakiejś naprawy, został najechany przez inny pociąg, dążący w tym samym kierunku w tyle za nim. Zderzenie to spowodowało kompletne rozbicie kilku ostatnich wagonów pierwszego pociągu i lokomotywy drugiego. Zabity został hamownicz Antonio Souza, a ciężko poranieni jeden pasażer (który następnie także umarł) i dwaj hamowniczy José Pedro de Oliveira i Antonio Alves do Carmo.

Winnym tej katastrofy ma być kierownik drugiego pociągu, który bez zezwolenia opuścił stację ostateczną i zamiast utrzymać pociąg w biegu wolnym, nadał mu bieg szybki, skutkiem czego, spostrzegłszy pociąg inny na linii, nie miał czasu wstrzymać swego pociągu, powodując swoją lekkomyślnością tak ogromną katastrofę.

#### ZONOBÓJCA UWOLNIONY.

Delegat policji Mariano Leda, który przed kilku tygodniami zamordował w Rio Branco w stanie Minas własną żonę sp. Possię Leda trzydziestoma pochnięciami sztyletem, został przez Sąd przysięgłych uwolniony 4 ma głosami przeciw dwóm. Prokurator wzniósł rekurs przeciw temu niesumieinnemu wyrokowi.

### Papierosy „VEADO” YOKO

mieszanka

### Z Rio Grande do Sul

#### NOSACIZNA.

W municypjum Julio de Castilhos i w całej okolicy górskiej stanu Rio Grande do Sul grasuje w zaskrajający sposób nosacizna.

Z tej przyczyny szarkejad tamtejsze zmuszone były zmniejszyć bicie bydła.

#### NIEMCY CHCA MIEĆ TAKŻE DEPUTOWANEGO.

W kołach niemieckich w Porto Alegre daje się czuć ruch mający na celu wysunięcie kandydatury na deputowanego federalnego z własnego łona. W tym celu wnieśli Niemcy riograndeńscy odnośny memoriał do prezydenta stanu p. Dra. Borgesa de Medeiros. Jako kandydata na deputowanego federalnego

wysunęli dotychczasowego deputowanego stanowego majora Alberta Binsa, prezydenta Towarzystwa handlowego w Porto Alegre.

(A my kiedy będziemy mieli naszego deputowanego federalnego? Przecież nas więcej niż Niemców! P. R.)

### Papierosy „VEADO” NEW YORK

mieszanka

### Obecny stan szkolnictwa oświaty polskiej poza granicami Państwa.

(Ciąg dalszy).

XVI. W Stanach Zjednoczonych północnej Ameryki liczą około 4 milionów emigrantów polskich. Zorganizowani są oni w 1.115 kolonjach, z których 762 ma własne parafje. Każda parafia dąży do tego, aby mieć u siebie szkołę parafjalną polską, bo tylko jako taka choć prywatna kościelna, posiada prawa publiczne.

Wszystkie inne szkoły publiczne są narodowo-amerykańskie z wykładem tylko w języku angielskim i bez nauki religii. Szkół polskich parafjalnych jest obecnie 511; lecz i w nich przeważa ilość lekcyj musi się odbywać w języku angielskim. Oprócz tych szkół przy parafjach w 54 djacezjach rzymsko-katolickich, istnieją jeszcze szkoły polskie przy 57 parafjach polsko-narodowego Kościoła oraz przy 15 parafjach polskich kościoła baptyckiego. Dla ścisłości dodam, że prócz tego utrzymują polskie Domy Narodowe, Rady Oświatowe i Towarzystwa 13 szkół. Razem więc w 596 szkołach polskich uczy się 212.711 dzieci języka polskiego. Prócz tego około 110.000 dzieci polskich uczęszcza do szkół publicznych, gdzie się łatwo angliczują, ztracając język i przytem narodowość polską.

Nauczycieli polskich jest mały procent, natomiast większość osób uczących w szkołach parafjalnych to Siostry-nauczycielki w liczbie 3.648 z różnych zgromadzeń zakonnych, jak Felicjanek, Nazaretanek, Franciszkanek, Dominikanek, św. Rodziny i Zmartwychwstań.

Te szkoły polskie są solą w oku niektórym biskupom. Biskup Turmet z Bufalo zażądał, by w szkołach parafjalnych wykładano tylko po angielsku, natomiast języka polskiego pozwala nauczać tylko w lekcyjach nadobowiązkowych. Takie zamachy na polskość odrzucają do kościoła. Dla przygotowania księży polskich oraz nauczycielek sióstr zakonnych otworzono 10 zakładów naukowych średnich, a mianowicie:

1. Seminarjum św. Cyryla i Medodego w Orchard Lake z 400 uczniami, 2. Kolegium św. Stanisława Kostki w Chicago z 320 uczniami, 3. Wyższa szkoła św. Trójcy w Chicago z 75 chłopcami, 4. Akademia św. Rodziny w Chicago dla 300 uczennic, 5. Akademia Zmartwychwstań Pańskiego w Chicago dla 250 uczennic, 6. Kolegium św. Bonawentury w miejscowości Pulaski z 100 uczniami, 7. Kolegium św. Jana Kantego w Eris, 8. Akademia w Norwood Park, 9. Akademia w Lodi, 10. Seminarjum ludowe w Detwid.

Wszystkie wymienione uczelnie są wyjątkowo własnością polskich zakonów. Zakłady te, chociaż noszą różne tytuły, są w zrozmieniu europejskim, wyłączone z szkolnictwa średniego, mają odpowiadać zatem amerykańskim „high schools”. Szkoły te są o tyle polskie, że utrzymywane są własnymi środkami Polonii amerykańskiej. Natomiast pod względem swego wewnętrznego charakteru upodobniły się w znacznej mierze do szkół amerykańskich i 1/3 części wykład odbywa się w języku angielskim. W języku polskim wykładają: Katechizm, historję biblijną, naukę czytania, pisanie i gramatykę polską, historję polską, śpiew i niekiedy naukę robót ręcznych.

- 1) Nie mogłeś Ojczyźnie złożyć ofiary z krwi, złoży ofiarę z mienia! Kup akcję Banku Polskiego.
- 2) Jeżeli nie możesz kupić całej akcji, kup najmniejszą jej część w Domu Lokacyjnym.
- 3) Jeżeli nie jesteś w stanie od razu wydać 100 złp na akcję Bk. P. weź ją na spłatę w D. L.
- 4) Kup akcję B. P. za milreis, złoto, lub w Domu Lokacyjnym za marki polskie
- 5) Co pokażesz dzieciom, gdy Cię spytają jak wygląda akcja Banku Polskiego?
- 6) Akcja Banku Polskiego jest dowodem obywatelskiego uświadomienia posiadacza.

#### Dwie służące

Jedna do kuchni, a druga do robót domowych, potrzebne są w domu przy ul. Commendador Araujo Nr. 70. Wymagane są dobre świadectwa Pierwszeństwo będą miały te, które będą spały poza domem. 1-5

## BACZNOŚĆ

Prawdziwe tanie ceny znajdziecie w składzie spożywczym

LUCCA & C-ia

Wielki depozyt zboża i nacionalnego wina. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna Plac Coronel Eneas (dawniej plac da ordem za Katedrą) nr. 7. (055)

## Loterja Narodowa

## „A NACIONAL”

Towarzystwo loteryjne anonimowe

Ciągnięcia publiczne

W sobotę dnia 5 kwietnia, główna premja

30:000\$000

Rozdaje 80-90 pros. w premjach

## Handel Polski

w Barro-Erechim Rio Gr. S.

Władysława Obroślaka.

Nowo sprowadzony wielki wybór towarów metrowych, jakoteż narzędzi rolniczych, kuchennych i wszelkich drobiazgów. Kupuję produkty kolonialne, — płacę wysokie ceny.

Adres: Władysław Obroślak

Barro-Erechim — Rio Grande do Sul.

### Od Redakcji.

— Znowu odebraliśmy z Boa Vista do Erechim (Paiol Gr.) kopertę wartościową zawierającą 2\$000 w sellach bez listu. Prosimy, aby ten, który te selle, wysłał się do nas zgłosił listownie i napisał na jaki cel te 2\$000 przeznacza. Nr. Registrado 1307.

— P. Stanisław Adamczuk, Boa Vista Pieniądze 40\$000 otrzymaliśmy. Dziękujemy. Pokwitowanie wysyłamy.

— P. Józef Lewandowski. List wysłaliśmy. Przyjmujemy do wiadomości.

## Nasiona z Polski

są na składzie świeże i najlepsze gatunków.

### Nasiona warzyw

(Torebka 200 rs.)

Brukiew, buraki, cebula, cykorja, dynie, fasola szpar, groch cukr., kalafjory, kalarepka, kapusta (głowiasta, brusselska, czerwona, włoska), koper, majeranek, mak jadalny, marchew, melony, musztarda, ogórki, pieczarki (zarodki, 1 cegielka 1 mlr.), piepsz, pietruszka, pomidory, por, rabarher, rzepka 2 mies., rzodkiewka 1 mies., sałata, seler, szparagi, szpinak, truskawki (rozsada).

### Nasiona kwiatów

(Torebka 300 rs.)

Bratki, chaber, dzwonki, goździki, groszek pachnący, lewkonja, lwie pyszczki, lubin kwiat, maciejka, maki, nastureja, ostróżka, plomik, rezedra, słonecznik, itd., itd.

### Nasiona polne

Koniczyna, lucerna, wyka, fasola „soja”, proso, itd.

### Nasiona drzew

Cyprysy, lipy, różodendrony, sosna japońska, tuje, itd. (Ceny nasion polnych i drzew na żądanie).

Cena dla kupców przy odbiorze najmniej 10 tuzinów: 1 tuzin nasion warzywnych 1\$800.

Wysyłka koleją lub pocztą w granicach całej Brazylii.

PAWEŁ NIKODEM

Travessa Zacharias, 5 — CURITYBA — Parana.

Poszukuje się zaraz dobrego STELMACHA przy stałej robocie i dobrej zapłacie 10 do 12 milów dziennie. Zgłosić się do firmy Wiczorek & Unterbusch — Oficyna Mechaniczna i Fabryka Wozów w Jaguarihyia — Parana. 5-5

### Cegielnia w stanie czynnym

wraz z całym urządzeniem, 2 budynkami, jednym drewnianym, a drugim murowanym i 17 akrami ziemi ZARAZ DO SPRZEDANIA.

Cegielnia ta jest odległa dwa kilometry od miasta Campo Largo. Porty i ogrodzenia znajdują się w zupełnym porządku.

Bliższych wiadomości udzieli na miejscu właściciel WOJCIECH AUGUSTYN. (2-3)

### P. Edward Hanewald

zamieszkały w Tres Barras via Itatinga ma do odebrania w tutejszej Redakcji list z Polski z Aleksandrowa koło Torunia na Pomorzu. List ten został przywieziony z Polski przez p. Juljana Dzielwskiego.

### Dominik Kurecki

Poski zakład krawiecki

Ulica Alegre N. 5

Wielki wybór materiałów na ubranie. Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.

Robota gwarantowana.

CENY NISKIE.

### Sklep spożywczy

ROMANA SKORUPSKIEGO.

Av. Col. Bonifacio Villela No. 29. PONTA-GROSSA.

Poleca Sz. P. P. artykuły spożywcze, makę, cukier, ryż, sól, śledzie, mielę itp. Trunki krajowe i zagraniczne wszelkiego rodzaju, kupuje produkty rolne, fasole, ziemniaki, masło, jaja i t. p. Ceny umiarkowane.

SWOJ DO SWEGO!

Dr. Zygmunt Gradowski

### ADWOKAT

Po ukończeniu uniwersytetu, ma zaszczyt zawiadomić Sz. Kolonję Polską, iż otworzył kancelarię adwokacką i że załatwia wszelkie sprawy cywilne, kryminalne, spadkowe, rozwodowe i t. d.

Biuro i mieszkanie:

Praça Osorio N. 57.

### Kamienie młyńskie

Parę nowych, krajowego wyrobu kamieni młynarskich o średnicy 84 cm. jest tanio do nabycia przy ul. Dr. Vicente Machado N. 70. 1-4

### Kurs pieniędzy

Kurs marki polskiej: za 1 dolar -- 9 milj. 250 tysięcy (dn. 6/3 1924) dnia 5 kwietnia 1924 roku.

|            |        |              |         |
|------------|--------|--------------|---------|
| Frank      | 555    | Pezo zł.     | 83785   |
| Frank szw. | 1\$670 | Dolar        | 93140   |
| Lir        | \$410  | Funt szterl. | 38\$700 |
| Pez        | 2\$907 |              |         |

## Dr. Mirosław Szeligowski

Były asystent klinik europejskich  
**Lekarz i operator**

**DOKONUJE WSZELKICH OPERACJI CHIRURGICZNYCH I KOBIECYCH**

Leczy podług najnowszych sposobów. Bada za pomocą promieni Roentgena.

Posiada własną pracownię do badań mikroskopowych i badań

krwi na choroby ukryte.

**Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie w swej klinice**

Rua São Francisco n. 25 - Kurytyba

# Piwa z browaru Atlantica

przewyższające wszystkie inne

### LEKARZE

#### Dr. Carlos Moreira

Klinika medyczo chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. Konsultorium: ulica Marechal Floriano n. 19, Rezydencja ul. V de Nacar n. 85, Telefon 388 037

#### Dr. Carlos Iekler

Operator i akuszer, specjalność choroby kobiece i pęcherza. Przyjmuje od 8 do 9 i od 2 do 4 godz. wiecz. Przy ulicy Concelheiro Barradas n. 111 (30)

#### Dr. Espindola

Rezydencja i konsultorium ul. Marechal Deodoro n. 46. Przyjmuje od 12 do 16 godz. po południu, Telefon 151 030

#### Dr. Franciszek Franko

Przyjmuje od 3 do 5 po poł. Konsultorium ulica Barão do Serro Azul n. 3. Rezydencja ulica Comendador Araújo n. 74 01

#### Dr. M. Isaacson

Operator-Akuszer. Specjalność choroby kobiece i pęcherza. Konsultorium Apteka 1 de Março n. 6. Telefon n. 62. Rezydencja Rio Branco n. 26, Telefon n. 661 08

#### Dr. Mendes de Araújo

Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. Przyjmuje od 3 do 5 po poł. Konsultorium Apteka Minerva, Plac Tiradentes 05

#### Dr. Rudolf Warnecke

Specjalność choroby nerwowe i dzieci. Dyrektor Centrali instytutu opieki nad dziećmi przy ul. Alegre n. 5 gdzie przyjmuje od 10 do 11 i pół z rana 07

#### Dr. Saldanha Sobrinho

Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismuthiodina. Leczy choroby nerwowe i nalogowe jak alkoholizm, sugestia. Konsultorium: Ul. S. Francisco n. 54, Apteka Moderna, Rezydencja Travessa Zacharias n. 12-a 09

#### Dr. Wirmond Lima

Akuszerka i operacje. Konsultorium Ul. 1 de Março n. 17. Przyjmuje od 2 i pół do 4 i pół godz. po południu. Rezydencja ul. Dr. Muricy n. 129, Telefon 123 013

#### Dr. Sequeira Lima

Medyk-Chirurg. Specjalność: choroby dzieci. Przyjmuje od 9 do 10 i od 3 do 5 Konsultorium Apteka Minerva, Plac Tiradentes, Rezydencja Ul. Ebano Pereira n. 27 04

#### Dr. Torres Netto

Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 8 do 10 i od 15 do 17. Konsultorium i rezydencja Plac Tiradentes n. 54 a. (obok apteki Stelfeld) 06

### DENTYSTY

Anna Carmeliano Ollick  
Ul. Ebano Pereira n. 43 012

Humberto Pimentel  
Ebano Pereira n. 11 012

Jacek Dromlewicz  
Zęby szluczone z podniebieniem i bez, w złocie i kaucuku. Plombowanie i wyjmowanie bez bólu.  
Robota pierwszorzędna - Ceny przystępne. Przy ul. Riachuelo n. 8 015

João B. Martins  
Ul. Marechal Floriano, n. 102, przyjmuje o każdej godzinie. 018

Justo Maciel  
Ukończony dentysta w N. Ameryce, z 23 letnią praktyką. Wyrzywa bez bólu, plombuje po cenie od 5\$ i wstawia po cenie od 10\$. Robota gwarantowana. Ul. Comendador Araújo n. 24 010

Leão Mocellin  
Przyjmuje od 8 do 11 i od 1 do 5 ej godziny. Plac Tiradentes n. 10 022

Asięgarnie, papierne i drukarnie

Casa de Novidades  
Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najczystsze przedmioty na prezenty. Papieru wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro n. 66

### Empreza Gaphica Paranaense

Plácido e Silva & Cia Ltda.  
Papieru wszelkich gatunków, najrozmaitsze książki naukowe i belestryczne. Wykonuje się każda robota drukarska. Przy ulicy 15 de Novembro n. 53 Adres telegraficzny „Gazeta” Caixa postal R.

### Livraria Mundial

Pierwszorzędny zakład drukarski, intrologatorka, linijarka i fabrykacja książek handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym upustem. Ul. 15 de Novembro 52

### Pompeo Reis

Agent różnych firm. Importuje papieru i przybory biurowe. Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro n. 39 Adres telegraficzny LUZO Caixa postal 308 052

ASEKUROWAC SIĘ NA ŻYCIE  
Radzimy tylko w EQUITATIWIE, która ma swoją filię w Kurytybie przy ulicy 1 de Março n. 4. A Superintendent na Parana i Bankier na Kurytybie Benjamin Ferreira Leite. 051

Ubrania Sukienne i wełniane  
Nowe i używane wszelkich kolorów i rozmiarów są do nabycia po cenach bardzo niskich w „A COMMERCIAL” fabrykarnia i zakład krawiecki, przy ul. Marechal Floriano Peixoto n. 45 053

### LA SAISON

Pani Navolar  
Eleganckie kapelusze dla pań i dzieci. Formy, przebrania, pióra i kwiaty. Reformowanie wszelkich kapeluszy po cenach niskich. Przy ulicy 15 de Novembro n. 81, Telefon n. 478 054

Świeże nasiona warzyw i kwiatów posiada na składzie ALEKSANDER WINIARSKI, Floricultura Edelweiss. Przy ulicy 15 de Novembro n. 27 Ogród przy ulicy Desembargador Matta 047

### Casa Schmidt

Wyroby fajansowe, żelazniwa, szkła, amunicja, Farby i oleje, wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy etc. Plac Tiradentes n. 3 048

### Sapataria Siria

Korzystajcie! Ikwiduje się wielki wybór obuwia ceny niesłychanie tanie. Plac Tiradentes z prawej strony katedry n. 10 062

### Rodolpho Jonscher

Skład obuwia, kapeluszy i drobiazgów. Ulica Jose Bonifacio n. 3 - a

### CASA DALILA

Estevam Monastier, przy ulicy 15 de Novembro n. 63 naprzeciw Casa Novidades. Kapelusze, obuwie i inne przedmioty dla mężczyzn. Nowy dom, nowe towary. Ceny przystępne.

### CASA PARISYS

Przy ulicy Marechal Deodoro n. 62. Czyszczenie paznokci 2\$500, Niszczenie odcisków 5\$, masaż pięknosci 1\$, mycie włosów 2\$500, karbowanie 2\$. Z wyczosków wykonuje się na obstatunek, loki, warkoczki i portize.

### PIENIĄDZE

wypożyczają się na mały procent pod hypotekę lub pod gwarancją bonusów i apolis. Kupuje się i sprzedaje domy, ziemie i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro n. 38. 028

### HOTEL CURITYBANO

Wentura Pereira de Souza & Cia. W centrum miasta, tramwaj przy drzwiach na wszystkie strony miasta. Pokoje i stołowanie porządne. Wina nacionalne i zagraniczne. Pośyła się obiady do domów. Przy ul. 1 de Março n. 7 - UWAGA. Ten hotel wyłącznie dla rodzin. 050

### JOSE M. SURUGI

Sprzedaż hurtowna wszelkich materiałów i drobiazgów. Telefon n. 146. Adres telegraficzny: „Surugie”. Słrzynka pocztowa 40. Przy ulicy 15 de Novembro n. 9. 040

### CASA INDIAN

Jana Prosdocim'a  
Oficyna mechaniczna  
Zawsze ma na składzie rowery i wszystkie dodatki. Przy ul. Barão do Serro Azul n. 3. 021

### Hotel Guarany

Praca da Estação n. 32 i 34. Kurytyba - w pobliżu stacji kolejowej. Tanie i wygodnie urządzone pokoje dla podróżujących. Restauracja. Cafe. Restaurante. Telefon 480. Właściciel Jan Ricciardella. 039

### CASA JACOB

Jaboba Grinspunda  
Fabryka mebli, materacy, kołder i płaszczy nieprzemakalnych. Posiada meble nowe i używane. Sprzedaż na wypłaty. Przy ulicy 1 de Março n. 18 - Telefon n. 389 041

### M. G. CARREIRA

Wykłada cały kurs rachunkowości i buchalterji handlowej podług najprzedszego i najpraktyczniejszego systemu. Przygotowuje uczni praktycznie do objęcia posad w biurach handlowych, bankach i fabrykach. Lekcje kaligrafji używanej w buchalterji. Ulica Floriano Peixoto n. 55. 049

### CASA PRATT.

Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registradora” - Przy ulicy 15 de Novembro n. 66 a. 052

### CASA LOMBARDA

Fabryka chustek, wykonuje najrozmaitsze hafty, mereżki i plisowanie. Szwalnia sukien i wszelkiej bielizny. Plac Tiradentes n. 25 026

### PISANIA NA MASZYNIE

uczy  
Eliisa Constantina Rocha  
przy ul. Comendador Araújo n. 52. Przyjmuje i wykonuje szybko wszelkie roboty do przepisywania na maszynie 038

### PRAKTYCZNA SZKOŁA HANDLOWA

Przy ul. Dr. Muricy n. 103 na piętrze. Dla buchalterów i korespondentów. Cały kurs trwa 15 miesięcy, w skład którego wchodzi 4 biur: bankowe, fabryczne, składów hurtowych, komisowe. Zapisywać się można zawsze. 027

### ADWOKACI.

AZEVEDO MACEDO i DR. MACEDO FILHO  
Prowadzi wszelkie sprawy cywilne, handlowe, kryminalne oraz sierot w każdej miejscowości stanu Parana i S. Catharin. Koszt z góry płatne. Biuro Av. Vicente Machado 20 078

### DR BENJAMIN LINS.

Biuro Concelheiro Barradas 181 (063)  
DAVID SILVEIRA DA MOTA  
2 biuro rejalne. Sierot i Inventarzy. Przy ulicy Marechal Floriano Peixoto 2-a. 042

### DR GASTAO FARIA.

Biuro Plac Ozorio n. 49, Telefon 626 044

### DR HUGO ANTONIO DE BARROS

Biuro ulica Buenos Aires n. 15, Telefon 666 080

### DR ULYSSES VIEIRA

Biuro ulica Rio Branco n. 80. Telefon 370 020

## Wielki Sklep Polski Marcina Szyndy & Ska

Plac Tiradentes N. 19

ma zawsze na składzie: makę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, śliwki, rodzenki i konserwy owocowe.  
Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach

Kupuje produkta rolne jakoto: kukurydzę, fasole, ziemniaki, masło, jaja, drzewo itp.

**SPRZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWNA I DETALICZNA**

**CENY PRZYSTĘPNE**

Posiada filje w Thomaz Coelho i Araukarji

## Największy wynalazek dla leczenia syfilisu Elixir „914”

uznany przez Narodowy Departament zdrowia publicznego pismem dn 21 lutego 1916 roku, nr. 26

Zwalcza skutecznie syfilis bez niebezpieczeństwa dla iniekcji. Jest energicznym środkiem, czyszczącym krew i lekarstwem wielkiej wartości. Już przy użyciu trzeciej flaszeczki, objawy choroby nawet poważniejszych: plamy, fistuły, przyszczy, wrzody i reumatyzm, znikają jakby je ręką odjął. U 95% mężczyzn żonaty, którzy za czasów kawalerskich, chorowali na choroby sekretne choroby te pozostają chronicznymi i to jest przyczyna, że tysiące kobiet zamężnych cierpią na rozmaite niedomagania kobiece, nie wiedząc zupełnie, co te choroby spowodowało.

3 flaszeczki wystarczą zupełnie do odzyskania waszego zdrowia i uratowania waszych dzieci od przybyłych następstw.

Dla dzieci syfilitycznych jest „ELIXIR 914” najodpowiedniejszym lekarstwem, ponieważ nie atakuje żołądka i jest przyjemnym w użyciu. „ELIXIR 914” nabyć można we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Brazylii.

Główny skład Galvão e Cia S. Paulo, Av. São João 145

### Szanowne Panie!

W ciągu 4-ech godzin uwolnić się możecie od kolek macicznych, jeżeli używacie „FLUXO SEDATINA”  
uznana przez Narodowy Departament Zdrowia Publicznego, pismem dnia 28 czerwca 1915 roku. Nr. 67.

„Fluxo-Sedatina” jest jedynym znanym produktem leczniczym, którego skutek jest najszybszym w leczeniu niedomagań kobiecych. Kolki maciczne leczy w ciągu 4-ech godzin. Używany 15 dni przed porodem, ułatwia poród, zmniejsza bólesci porodowe i kolki, i zabezpiecza życie kobiet przed następstwami krwotoków, tak częstych przy porodach. Przy innych chorobach kobiecych „Fluxo Sedatina” działa zawsze skutecznie i leczy wszystkie niedomagania kobiece.

**Zaleca się lekarzom i akuszerkom.**

Jedyni depozytariusze:

Galvão e Cia São Paulo Avenida São João 145.

### Towarzystwa Francuskie Zegluzi Morskiej.

## „Chargeur's Reunis” i „Sud Atlantique”

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Hawre i Bordeaux.

Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospiesznymi, które odbywają podróż ze Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów, którzy znajdują jak najwygodniejsze podmieszczenie

Statki mają do dyspozycji kabiny III klasy.

Podróż z Bordeaux, z Havre czyli z Pallice do Gdańska odbywa się pociągami francuskimi aż do Dunkerque, a z Dunkerque do Gdańska statkami komp francuskiej „Transatlantique”. W ten sposób uniknie się różnych nadużyć, na które nieraz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.

## Najbliższy odjazd do Europy

|              | Z SANTOS   | Z RIO DE JANEIRO |
|--------------|------------|------------------|
| • DESIRADE • | —          | 14 marca         |
| • QUESSANT • | —          | 28 „             |
| • LUTETIA •  | 5 kwietnia | 6 kwietnia       |
| • MEDUANA •  | 6 „        | 7 „              |

Sprzedaż biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. zn. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

**Ignacy Kasprowicz**

Avenida Luiz Xavier N 28, Kurytyba.

### Charutaria e Casa de Seccos e Molhados

José Koerbel. Importuje wprost.

Zawsze ma składzie wszystko co wchodzi w zakres materiałów spożywczych. Wielki wybór: cygar, fajek tutejszych i zagranicznych, torebki na tytoń i wszystko potrzebne dla palących. Skład znanych cygar baskich jak: Sordich & Cia, Stender, Dannerman, Costa, Ferreira & Penna, M. Sennin & Cia. Ulica Jose Bonifacio N 14 01

### CASA BICHELS przy ulicy 15 de Novembro N. 70.

Założ. w 1897 przez Alfreda Ernesta Bichels

Ma zawsze na składzie wielki wybór kapeluszy dla pań i dzieci, zabawek, materiałów, przedmioty właściwe na prezenty, oraz na karnawały. Warto przekonać się osobiście o dobroci towarów jako też o niskich cenach 033